

FR. ROJEC:

Za domači muzej.

V.

di se mi potrebno, da še nekoliko več povem o podobah pod št. III. Prva predstavlja zimo ali Božič, druga pomlad ali Veliko noč. Palčka sem izrezljal iz lipovega lesa, obleko pa sem njima naredil iz ostankov barvanega oblačilnega blaga. Obraza in roke sem napojil z lanenim oljem, da imajo temno kožnato barvo; bradi in obrvi sem napravil iz prediva. Sneg za pokrajino na prvi in za najvišje gore na drugi podobi sem priredil iz razmočenega riževga skroba, ki sem vanj vлил primeren del razredčenega belega mizarskega kleja. Pišče je pravo nagačeno pišče, jajci sta jajčni lupini, prva rjavordečkaste barve kurjega jajca, druga modrikaste barve račjega jajca.

O tej priliki naj še povem, kako se jajce izprazni in napravi trpežno za tako podobo ali kako prirodoznanstveno zbirko. Vzemi v roke celo sirovo jajce in žepni nožič z odprtim manjšim rezilom! Na onem mestu, kjer hočeš imeti luknjico, krepko potolči na jajce z ostro rezilno ostjo in ga preluknjaj. Nato z nohtom in rezilno ostjo lušči od lupine koščke na načetem mestu in napravi luknjico veliko za debelino grahovega ali koruznega zrna! Nagni jajce z luknjico nad skledico in drezgaj vanje z žico pletilko tako dolgo, da se izlije v posodo vsa jajčja tekočina, ki naj se potem porabi za kuho, kakor se po navadi rabijo jajca. V izpraznjeno lupino natoči mlačne vode in jo izperi, nato pa jo položi na suh prostor, da se dobro posuši. Ko se to zgodi, vlij v lupino razredčenega mizarskega kleja zatisni s prstom luknjico in jajce dobro pretresi, da se klejeva tekočina znotraj enakomerno razlije po vsej lupini. Potem nasuj v lupino drobnega suhega žaganja in jajce zopet premajaj in obrni na vse strani, da žaganje povsod pokrije lupino znotraj in se sprime s klejem! Ko se klej posuši, je jajce jako trpežno.

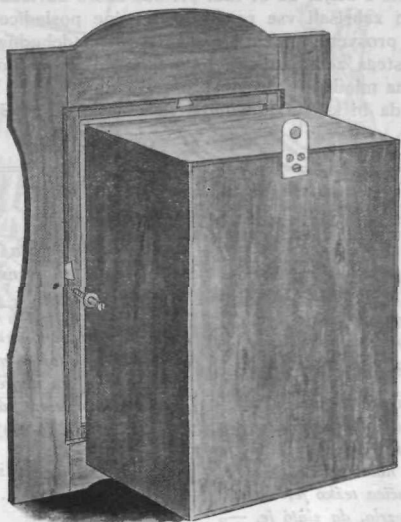
Ako hočeš imeti na jajcu večjo odprtino ali le del lupine, lomi od nje koščke tako dolgo, da dobiš lupino v zaželeni velikosti.

Na tak način, kakor sem izgotovil ti dve podobi, hočem narediti še dve naslednji s palčkoma v sredi; značili bosta poletje in jesen. Nadalje imam zasnovan načrt za tako-le narodno podobo: Slovensko

dekle v narodni noši sedi pri mizi v sobi s preprosto opravo v domačem slogu in gleda zamišljeno na šopek iz suhih cvetic v pisanih prirodnih barvah, ki ga je dobilo za god in ga drži z obema rokama pred seboj na mizi.

Toda to ni moj edini načrt te vrste. Navedel bi lahko še več drugih. Tudi za veliko podolgovato pokrajinsko podobo po načinu pod št. II. imam pripravljen osnutek, nekatere dele sem že naredil, ali za dovršitev vse podobe najbrž ne bom nikdar dobil časa in priložnosti.

Moj največji in najdrznejši načrt, ki ga komaj upam omeniti, pa je osnutek za divno pokrajinsko podobo v maju, ki bi obsegala prostor polovice velike in visoke sobe ter bi se imenovala »Večna pomlad«. Tako podobo bi si seveda mogel privoščiti le kak muzej ali pa tudi kak naš bogataš z lastno hišo. Toda taki možakarji navadno nimajo denarja za umetnost in kulturno povzdigo naroda,

ampak za svoje koristnejše potrebe. Zato nočem več izgubljeni besed o tej zadevi.

Končno naj še pokažem tu v sliki, kako se nasadi in pritrdi okvir s šipo vred na škatlo in kako je škatla narejena. Na sličen način se lahko pritrdi okvir tudi na oljnato sliko. Ako je slika velika, je treba razmeroma več vijakov.

Orodje, ki ga rabim pri popisanih delih, je preprosto in maloštevilno. Nekaj sem si ga napravil sam.

Težko, da bi še kdaj pisal o tej stvari. Zaradi tega zaključujem danes svoj spis z željo, da bi tudi pri nas skoro zavladali boljši prosvetni časi in zabrisali vse razdirajoče vojne posledice! Potem naj se tudi naši prosvetni možje — zlasti naša nadebudna mladina — navzamejo tistega zanimanja in tiste ljubezni do večno krasne prirode, ki vnema mladino v drugih prosvetljenih narodih! Navsezadnje pa še želim, da bi kmalu tudi moja dela našla srečnejše naslednike nego sem jaz.

O Lenčici.

*Ti Janiča, ti Marica,
kaj, če še pesem bi zapeli
o Lenčici, ki je odšla
v gozd temni po stezici beli,
da bi suhljadi si nabrala,
ko mati bolna je ležala!*

*A v gozdu vrlo deklico
pozdravile so dobre vile,
nabrale vejic, na glavó
ji butarico naložile . . .
Nosila Lenčica težkó je,
doma pa vzrla, da zlató je. —*

*To pravljica je, ali ta
nam, bratec, peti se ne da!*

*Če si izmišljamo laži,
ko slaba vest nam za porednost
obeta kazen, zdaj še mi
storimo nekaj za naprednost
in si zložimo pesem sami
o vilah, Lenčki in nje mami!*

*Odšli so v šolo — v senčni gaj,
o Lenčici pojó sedaj . . .*

Fr. Rojec.

